

نگاه

+

سند تحول رسانه ملی؛ هجمه ها، چالش ها و پیشرفت ها

تغییر و تحولات گسترده در حوزه های مختلف مدیریتی، فرهنگی، اجرایی، اهداف، سیاست ها، برنامه ها و تولیدات رسانه ملی در صداوسیما با رویکرد پاسداشت فرهنگ و هنر و آیین ها و باورهای ایران اسلامی و همچنین حفظ و اشاعه فرهنگ جامعه و ارزش ها و دستاوردهای ملی ودینی براساس برنامه ای تبیین و تدوین و کارشناسی شده در قالب سند تحول صداوسیما، بیش از دو سال است که در مسیر اجرا به حرکت درآمده و در بزرگراهی که پیش رو دارد با انواع چالش ها و موانع و برخورد ها از یک سو و مقاومت ها و تشویق ها و نوآوری ها از دیگر سو روبه روست. این روند و رخداد طبیعی است. همیشه و در همه جا وجود و حضور تازه ها به دلایل مختلف ازجمله درک نادرست، رقابت های ناسالم و سنگ اندازی ها و مقاومت کهنه ها و افراد و عوامل و جریان هایی که توگویی و نگوویی و منافق شان را زیر سؤال برده است، به صفا آرایی در برابر تحول اندیشان و تحول آفرینان منجر شده است. طیف هایی که چند سال روی ریل های پیشین که امروز دیگر چندان قابل استفاده و حرکت قفل تحول نیست، به سلیقه های خاص اعتقاد یافته اند، تغییر و تحول و نوسازی را برنمی تابند. جام جم عنوان برنامه ای پرمخاطب است که در شانزدهمین قسمت آن با محوریت موضوع برنامه های پلدیای تلویزیون و حضور محمد زعیم زاده، سردبیر روزنامه فرهیختگان و محمد خوشرو، مدیر شبکه نسیم قرار بود گفتگمانی سازنده و تحلیلی شکل بگیرد. به ظاهر انگیزه طرح موضوع برنامه، مطلب تندی بود که در فرهیختگان به چاپ رسید. دراین برنامه، کمترین زمان به گفت وگو و نقد و تحلیل برنامه های پلدیای اختصاص یافت، چرا که با طرح نظرهایی زعیم زاده و به چالش کشیدن سند تحول صداوسیما و عملکرد سیما در این راستا، مسیر بحث از نقد سازنده که می توانست با ارائه نقاط قوت و استقبال مردم از برنامه های مناسبی پلدا و اشاره به کاستی های آنها و پیشنهاد راهکارهای راهبردی برای بهتر شدن برنامه ها، راه های همدلی و همسویی میان رسانه های گوناگون و رسانه ملی در جهت اجرایی شدن بپهنه و تاثیرگذار سند تحول ملی و مردمی سیما را تعالی بخشد، منحرف شد و مباحث متعددی که توسط سردبیر فرهیختگان عنوان شد و کمتر دارای مصادیق عینی و علمی بود و جریان نفی سند تحول و عملکرد های مدیران سیما را دنبال می کرد، به رغم توضیحات و دفاعیه های مدیر شبکه نسیم از تحولات رسانه ملی و برنامه های پلدیای سیما و تلاش های همکارانش، آن گونه که شایسته بود به علت ایجاد خلط میبحث و انحراف از موضوع اصلی برنامه و درگیر شدن با حاشیه ها، نتایج قابل استفاده و تمریخش زیادی برای بینندگان برنامه نداشت. نقد و تحلیل علمی، تخصصی و سازنده، وظیفه منتقدان را رویکرد تشویق امتیازها و تذکر برای رفع کاستی ها و کمبود ها در برخورد با آثار هنری و فرهنگی و تولیدات رسانه ملی و وظیفه مسئولان و مدیران صداوسیما، پذیرش نقدهای سازنده در جهت قوت بخشیدن به حرکت تحول آمیز رسانه ملی است، اما این مهم نتوانست آن گونه که باید، دراین برنامه نمود یابد که جادارد در برنامه های آتی جام جم، اصلاح آن لحاظ شود.

با این همه یک نکته بسیار مهم در شانزدهمین قسمت برنامه یاد شده، نمایان و جلوه گر شد و آن، این که سردبیر روزنامه فرهیختگان با حضور در این برنامه و خانه صداوسیما به عنوان مهمان، بدون هیچ گونه محدودیت و ممانعت، حرف های تند خود به نام نقد که بیشتر به جای نقد، سمت گیری تضعیف و تخریب را داشت، مطرح کرد و مدیر شبکه نسیم و مجری برنامه در مقام میزبانان رسانه ملی به رسم مهمان نوازی، احترام مهمان را پاس داشتند، امامهمان، حرمت میزبان را ارج نهاد و به آیین پسندیده ایرانی و اسلامی، مهمان و میزبان و نقد و تعامل ارزشمند و سازنده، وقتی نهاد و این همه را دیگران و مردم دیدند و شنیدند، این رخداد، نمایشگر وجود فضای آزاد و مقبول و تحسین آمیز نقد و تحلیل در صداوسیماست که اگر جزاین بود، با مخالفت و ممیزی، محدودیت و ممنوعیت دربرابر تضعیف و تخریب به جای نقد، ایستادی می شد، اما این حرکت در مقابل چشم های میلیون ها مخاطب، اتفاق نیفتاد و هر دو مهمان برنامه، آزادانه نقد ها و نظرات خود را عنوان کردند و این گفت وگوی جالبی که امیدواریم در ادامه برنامه جام جم با مدیریت تکامل یابد، مصداق عینی وجود آزادی، آزادی، صبر، شکیبایی و تعامل در رسانه ملی و از ثمرات درخشان وجود و اجرایی شدن سند تحول صداوسیماست که رئیس سازمان و مدیران رسانه ملی بر اجرای آن اهتمام ورزیده اند. تولید چندین برنامه ارزش مدار و با محتوا و مخاطب پسند و سریال های خوش ساخت ملی و دینی با اهداف هویت محوری و عدالت گستری، گواه موفقیت رسانه ملی در اجرای سند تحول است. رسانه ها، هنرمندان و مدیران، همان گونه که از اهداف سند تحول است، چنانچه در عوض تضعیف رسانه ملی که در واقع تضعیف دیگر رسانه ها و تخریب فرهنگ کشور و فرهنگ سوزی در جامعه است، به عنوان اعضای محترم خانواده بزرگ فرهنگ کشور، همدل و همنوا به یاری رسانه ملی برخیزند، جامعه شاهد ایجاد تحولات بزرگ ساختاری، محتوایی و اجرایی در تولیدات رسانه ملی و سایر رسانه ها و خدمت به مردم و عمل به مطالبات و توصیه های مقام معظم رهبری و انتظارات مردمی خواهد بود. سند تحول، منشور تکامل و تعالی رسانه ملی است.

فیلم سینمایی «تلافی» باگویندگی ۲۳ نفر از گویندگان گفتار فیلم در واحد دوبلاژ اداره کل نامین و رسانه بین الملل سیما دوبله شد. این اثر سینمایی در گونه اکشن و هیجانی محصول آمریکا در سال ۲۰۲۳ قرار است از شبکه یک سیما پخش شود.مدیر دوبله این سینمایی بهمن هاشمی است. شیدا آئیز، بابک اشکیوس، رضا الماسی، دانیال الیاسی، محمد تنهایی، ارسلان جولایی، شراره حضرتی، امیر حکیمی، مونا خجسته، نفیسه زاجکانی ها،

«تلافی» برای

شبکه یک دوبله شد

پلدای امسال بهانه ای برای منتقدان بود تا نقدهای تازه ای به ویژه برنامه های

تلویزیونی مطرح کنند، اما تلویزیون به جای انکار این نقدها، فرصتی را در برنامه جام جم فراهم کرد تا این نقدها روی آنتن زنده مطرح شود. پیمان جبلی، رئیس رسانه ملی بارها به تولید چنین برنامه ای اشاره و عنوان کرده بود که رسانه ملی روی آنتن زنده، خودش را هم نقد خواهد کرد. حالا برنامه جام جم با ییف گسترده مهمانانی که دارد، توانسته این ادعا را ثابت کند. برنامه جام جم در یکی از قسمت های خود میزبان سید محمدرضا خوشرو (مدیر شبکه نسیم) و همچنین سردبیر روزنامه فرهیختگان بود تا این نقدها بیان و درباره آن گفت وگو شود. در این نوشتار کارشناسان در پاسخ به نقدهای مطرح شده بیان کردند اتفاقا در دوره تحولی امکان نقد درون سازمانی روی آنتن زنده فراهم شده است، همچنین مصادیق عدالت گستری و هویت محوری در سریال سازی و دیگر ارکان صداوسیما همچون خبررسانی دیده می شود. سرعت انتشار اخبار و ارائه روایت اول در بحران ها با تحول است که در صداوسیما بیش از پیش ممکن شده. ضمن این که در صداوسیما به روی منتقدان و چهره ها باز شده که نمونه آن را هم در شب پلدا و هم در برنامه جام جم دیدیم.

همچنین برنامه های ویژه ای که برای موضوعات مختلف بین المللی همچون جنگ غزه روی آنتن می رود نشان از دست گرفتن روایت اول در رسانه ملی دارد.

از تحول غول نسازید!

سید محمدرضا خوشرو تلاش کرد تا به برخی از این نقدها در فرصت برنامه بپردازد. با این حال، برخلاف موضوع گفت وگوی برنامه که درباره برنامه های شب پلدا بود، زعیم زاده با انحراف موضوع اصلی، درباره سایر برنامه های تلویزیون سخن گفت و قصد نقد «تحول» در سازمان را داشت و مدعی شد که آمار مخاطبان همه برنامه ها را دارد و طی فواصل برنامه عده های متناقضی را اعلام کرد. خوشرو، مدیر شبکه نسیم مطابق محور منظره، از تفاوت پلدای سال گذشته و امسال شروع به صحبت کرد. او بیان کرد که میزان مخاطب در سال گذشته افزایش یافته و ۱۳۵ ساعت تولید برنامه داشتیم که شبکه سه سیما بیشترین مخاطب را داشت. خوشرو درباره تنوع مهمانان در ویژه برنامه شب پلدا به حضور اقوام مختلف ایرانی، هنرمندان و ورزشکاران مختلف و نخبکان در کنار مهمانانی که جنبه عامه پسندانه داشت، اشاره کرد. خوشرو در جواب زعیم زاده که منتقد تحول در دوره جدید بود، از وی پرسید تحول از نظر شما چیست؟ چرا از کلمه تحول می خواهید یک غول بسازید؟ این که شما به عنوان منتقد به راحتی به صداوسیما می آید و بدون هیچ محدودیتی نقد می کنید، تحول نیست؟ آنچه شما در رسانه از تحول به مردم می خواهید بگویید، برداشت خودتان است و اصرار عجیبی به هجمه وارد کردن و ضد حال زدن به مردم دارید و خبره های خوب را پنهان نگه می دارید. ما به عنوان مدیران تحول سعی در بهتر شدن داریم؛ که زعیم زاده در این ارتباط پاسخ مرتبطی نداد. خوشرو تاکید بر نیاز مخاطب با همه سلیقه ها کرد و از دیگر فلسفه های تحول به متنوع بودن سید برنامه ها سخن گفت؛ این که رویکرد صداوسیما نسبت به مسائل روز جامعه است، به عنوان مثال در ویژه برنامه شب پلدای ۱۴۰۲ با طنز، به موضوع چای دیش پرداختیم.

رویکرد

+

غول واژه ها و شرح انکار

تحول خواهی و تحول سازی دو روی سکه تغییر و رویه رشد محسوب می شوند که ای بسا بتوان بر اساس تعاریف موجود تحول را در قاموس یک معنا نیز به کار گرفت؛ اما آنچه باقی می ماند، اصالت فعل و هویت قاعل بر تحول است که می تواند نقطه اختلاف بر موضوعی مثل رسانه و کم و کیف آن باشد. بنیاد و اساس پویایی و نشاط هر جامعه ای در بستر تغییر و تحول است که درک دقیق نیاز به تغییر و وجوب نشاط جامعه بر عهده متولیان موضوعات اجتماعی و فرهنگی است؛ در این بین، بنا به ذات وجودی بعضی از متولیان، نقش آنها پر رنگ و موثرتر از سایر نهادهای تاثیرگذار است که صداوسیما از آن جمله است. روز دوم دی در قالب یادداشتی با عنوان «شبکه سه کیگ بود یا واگنی» اشاره به تحول رویکردی برنامه های شب

عزیزا... محمدی
اگره رسانه

این که شما به عنوان منتقد به راحتی به صداوسیما می آید و بدون هیچ محدودیتی نقد می کنید، تحول نیست؟ آنچه شما در رسانه از تحول به مردم می خواهید بگویید، برداشت خودتان است و اصرار عجیبی به هجمه وارد کردن و ضد حال زدن به مردم دارید

وی عنوان کرد: ازجمله مهم ترین برنامه های صداوسیما در دوره تحول توجه به نیازهای عامه پسندانه مخاطب در بستر سالم است. همچنین خوشرو درباره برنامه دورهمی و مهران مدیری گفت: این هنرمند حذف نشده است و ادعای مطرح شده حقیقت ندارد. خوشرو که نسبت به نوع اطلاع رسانی و پخش مطالب از رسانه ها ازجمله فرهیختگان نقدی داشت، گفت: چرا می خواهید همیشه تخریب کنید؟ خودتان برعانه پسند بودن برنامه ها تاکید دارید اما به این رویکرد صداوسیما مطلب انتقادی منتشر می کنید. در ادامه بحث خوشرو گفت: هنرمندی به من مراجعه کرد و گفت مواظب باشید شما تحولی نشود!ا که وقتی من درباره سند تحول به او توضیح دادم، متوجه شد برداشت هایش نتیجه سم پاشی رسانه هایی چون شماسات. در این مناظره در پایان با این صحبت های خوشرو همراه شد که: هیچ چهره ای در صداوسیما حذف شدنی نیست و بنده با هنرمندان ارتباط خوبی دارم. این که در

حال حاضر برندهای قدیمی نیستند، به این دلیل است که به دور تکرار نمیفتند و در حال برنامه ریزی هستند که منحصربه فرد بودن برند خود را حفظ کنند. مدیر شبکه نسیم همچنین از لزوم به وجود آمدن چهره ها و برندهای جدید در کنار سلبریتی ها توضیحاتی داد.

زعیم زاده تا پایان برنامه منتقد تحول در صداوسیما بود در حالی که تعریفی از تحول ارائه نداد؛ درعین حال محمدرضا خوشرو به جنبه های مختلفی از سند تحول در صداوسیما پرداخت.

پاسخ به چند ادعا

جدای از سیاست گذاری هایی که برنامه ای مثل جام جم در دستور کار قرار داده است، برخی نقدهای مطرح شده در این برنامه از طرف منتقد نشست، قابل بحث است. یکی از

فرزندش حفظ شود. او با کمک پلیس، ابتدا فرزندانش را از ماشین پیاپی می کند و سپس با بمبگذار مواجه می شود. او کسی نیست جز آندرس، همکار و دوست ۱۸ ساله مت. مت با عکس العملی بیجا و سریع، از ماشین خارج شده و ماشین با آندرس منفجر می شود. شبکه یک سیما، مسئولیت رصد این اثر را برعهده داشته است و پس از طی مراحل تایید و روندهای ترجمه، ویراستاری و سپس دوبله این عنوان برای مخاطبان این شبکه پخش خواهد شد.

گشتی در برنامه های صداوسیما این مسأله را نقش می کند. کما این که می توان به جرات گفت که تلویزیون در دوران تحولی، بیشتر از هر وقت دیگری به سمت ایده سرگرمی حرکت کرده است. مصداق آن هم، برنامه های مختلف استعدادیابی یا شبانه است که در حین توجه به حوزه سرگرمی، استعداد های مختلفی از استان های سراسر کشور را روی آنتن برده است

نکات مطرح شده از سوی سردبیر فرهیختگان، اذعان به دیکتاتوری در حضور برخی چهره ها در تلویزیون بود.

دیکتاتوری اقلیت

زعیم زاده در بخش دیگری از صحبت هایش گفته بود: «یکی از مدیران صداوسیما آمد و در توجیه این که چرا چهره ها در تلویزیون کار نمی کنند، گفت، اینها می خواهند کار کنند اما یک دیکتاتوری است که با جوسازی نمی گذارد مثلا رامبد جوان یا سروش صحت در یک فضای استاندارد کار کنند. من این حرف را قبول دارم حتما یک دیکتاتوری رسانه ای شامل پهلویست ها و رجویست ها، فضا را سنگین می کند و نمی گذارد اینها کار کنند. اما این بخش را هم قبول کنید که نوع مواجهه شما با برنامه سازها هم مانع حضور آنها می شود.» نکته مطرح شده از سوی او، به خوبی نشان می دهد که مسأله تلاش برای ساکت نگه داشتن برخی چهره ها، فراتر از آن چیزی است که بتوان آن را انکار کرد. کما این که از زمان مطرح شدن این مسأله از سوی مدیر شبکه چهار روی آنتن، برخی دیگر از چهره ها هم آن را تایید کرده اند.

نگاه «جام جم» به حواشی و نقدهای

جام جم ایستاد

پلدا بر اساس ذائقه شکل گرفته جامعه داشتیم که بازتاب این ارزش گذاری بر ذائقه و سلیقه جامعه را به خوبی هم در فضای مجازی و هم در محاورات اجتماعی کسب کردیم و مشاهده شد عینیت بخشی به آنچه در ذهن جامعه می گذرد، با پخش برنامه های متنوع می تواند مسیر رسانه و جامعه را همسو و مخاطب و تولیدکنندگان برنامه در رسانه ملی را به نقطه و منخرج مشترک برساند.

پیمان جبلی، رئیس سازمان صداوسیما در روز اول تیر ۱۴۰۱ با تشریح علت تمرکز بر حوزه های محتوایی سازمان صداوسیما به زوایای سند تحولی این سازمان پرداخت و افزود: سازمان صداوسیما کارخانه تولید محتواست. همه کارها در حوزه های پشتیبانی و صف، در نهایت باید آنتن را متحول کند. به همین دلیل ما اولویت را به سرفصل های تحولی در حوزه محتوا داده ایم. برای این که به تحول در محتوا برسیم حتما به تحول رویکردی و نیز تحول در سازکارها نیاز داریم؛ سازکارهایی که به تسهیل تحول رویکردی و در نهایت با یاری خادوند به تحول محتوایی روی آنتن منجر خواهند شد. رئیس رسانه ملی در تشریح کلیات سند تحول گفت: ارکان تحول سازمان را هویت محوری و عدالت گستری شکل می دهد که در نهایت این دو

زاویه

نقد روی آنتن زنده مصداق تحول است

برنامه «جام جم» که از رسانه ملی به صورت زنده و به صورت مناظره با موضوع صداوسیما پخش می شود، یکی از مهم ترین مصادیق تحول در رسانه ملی است. در کدام یک از ادوار صداوسیما در طول

چهار دهه گذشته برنامه ای سراغ دارید که منتقد بتواند از بالا تا پایین صداوسیما را با بدترین الفاظ انتقادی مورد عنایت قرار دهد و اتفاقا خود مسئولان صداوسیما نیز مشوق پخش آنها باشند! متأسفانه منتقدان رسانه ملی از حافظه تاریخی برخوردار نیستند که اگر سن و حافظه شان یاری می داد، متوجه این موضوع می شدند. منتقدان موصوف به جای این که به تحول در صداوسیما کمک کنند، به نوعی تحجر دچار شده اند و خواستار بازگشت رسانه ملی به ریلی هستند که سال ها در آن حرکت می کرده است. این واپس گرایی و تحجر، به اضافه حقد و کینه شب ده که مصادیق مهم تحول را نبینند و فقط نقد ژورنالیستی و فحاشی را در شبه رسانه های خود جای دهند. دوستان متوجه باشند که راه دیده شدن و بزرگ شدن این نیست و پایان این مسیر، مشخص است!

دریچه

مسأله پر بودن آنتن تلویزیون

گاهی بعضی از سخنوران و قلم به دستان در رسانه ها، اعلام می کنند که دست سیما از آثار تصویری خوب یا گزارش های خبری به موقع و سریع و با جزئیات خالی است. هر کس از زاویه دید خود به این ماجرا نگاه می کند. اما سیما فقط برای ذائقه این سخنوران، فعالیت ندارد. نگاه سیما به عنوان ساختاری با فراگیری حداکثری فنی و پوشش در کشور به همه ایران است. تعدد شبکه های در دسترس به همراه شبکه های استانی، این امکان را ایجاد کرده تا تنوع بسیار خوبی را دربرابر مخاطب ببینیم.

اگر برای نمونه به آثار داستانی متمرکز شویم، در شبکه های سراسری به فراخور مخاطب انواع روایت ها را می توان دید. در شبکه های تمام داستانی نیز مجموعه های متفاوتی از ایران و جهان در اختیار تماشاگر قرار دارد تا بتواند خود را با روایت های آنها متناسب به علاقتش، همراه کند. برای همین، قیاس گستره امکانات سیما با یک یا چند پلتفرم که هفته ای یک قسمت از مجموعه ای را عرضه می کنند، نادرست است. آنتن بیش از صد شبکه سراسری و استانی یا محلی ۲۴ ساعته در سطح کشور، بسیار غنی است.

نما

تریبونی برای منتقدان

مصراع مشهور «سال ها دل طلب جام جم از ما می کرد» را می توان مصداقی برای روند شکل گیری و تولید برنامه جام جم دانست که پس از سال ها انتظار میوه درخت این ایده به بار نشست. برنامه جام جم که در قالب گفت وگویی سخت یا مناظره روی آنتن شبکه یک سیما می رود با حضور موافق و منتقد به بررسی سیاست های سازمان صداوسیما و عملکرد آن می پردازد. تا امروز موضوعات متنوعی در این برنامه مورد بحث و بررسی قرار گرفتند.